

Oversigt over projekttyper i medfør af naturindsatsen

Viborg Kommune gennemfører eller yder tilskud til en bred vifte af projekttyper.

Søer og fjordområder

Projekterne i søerne gennemføres for at bringe søernes tilstand i overensstemmelse med målene i kommuneplanen og de godkendte vandplaner. Desuden tjener iltningen af Hald Sø og Viborg Nørresø til at opretholde søernes vandkvalitet for at sikre dem som attraktive bynære badesøer.

1. Iltning.
2. Fjernelse af sediment for at standse frigivelse af næringsstoffer – gennemføres kun i mindre vandområder.
3. Etablering af vådområder med henblik på tilbageholdelse af næringsstoffer, inden de tilføres søen (fjorden).
4. Manipulation af fiskebestanden.
5. Kemisk binding af fosfor i søbunden gennem behandling af søvand med f.eks. aluminium.

Vandløb

Vandkvaliteten i mange vandløb er efterhånden i orden, men pga. de fysiske forhold kan mange vandløb ikke leve op til vandplanernes og kommuneplanens målsætninger. Projekterne i vandløbene har til formål at afhjælpe dette forhold og at fremme mulighederne for rekreativ og turistmæssig udnyttelse af vandløbene.

Den kommunale indsats består af to ben. Dels statsligt finansierede indsatser i overensstemmelse med indholdet i vandhandleplanen, dels kommunalt finansierede indsatser som supplement til de statslige indsatser og til selvstændige kommunale indsatser. For de statsligt finansierede indsatser skal Kommunen søge Natur- og erhvervsstyrelsen om midler til at gennemføre en forundersøgelse. Hvis forundersøgelsen falder positivt ud, skal NaturErhvervsstyrelsen ansøges om midler til projektering og realisering.

Den kommunalt finansierede indsats kan typisk bestå i:

1. Stemmeværker udgør totale spærringer for fiskenes vandringer. Ved dambrug tilbydes ejeren at vælge mellem tre løsningsmuligheder: Hvis ejeren ønsker at nedlægge dambruget, tilbydes opkøb af opstemnings- og vandindvindingsrettigheder og nedlæggelse af virksomheden og retablering af ådal og vandløb. Hvis ejeren ønsker at fortsætte driften på dambruget, tilbydes enten at indrette en vandindvinding baseret på grundvand, eller etablering af en indvinding af vandløbsvand, hvor vandet pumpes ind i dambruget, og hvor vandindtaget placeres i vandløbet lige ved siden af afløbet, så vandløbets fisk ikke påvirkes af en strækning med reduceret vandføring.
2. Ombygning af stemmeværk til stryg eller etablering af omløbsstryg uden om stemmeværket gennemføres ved møller, hvor opstemningerne ikke kan fjernes,
3. Udlægning af grus for at give gydemuligheder steder, hvor gydebankerne tidligere er fjernede.
4. Gensoning ved hjælp af særlig tilrettelæggelse af grødeskæring eller som anlægsarbejder.
5. Frilæggelse af rørlagte vandløbsstrækninger.
6. Nedbringelse af udvaskning af okker.

Vådområder og ådalsprojekter (fosfor-ådale)

Indsatsen vedr. reduktion af kvælstof- og fosfortilførsel til vandområderne ved etablering af vådområder og fosfor-ådale er jf. aftale mellem KL og Miljøministeriet igangsat som en udmøntning af Grøn Vækst aftalen fra 2009.

Viborg Kommune skal gennemføre forundersøgelser for de vådområdeprojekter, der er udpeget i vandoplandsplanen for henholdsvis Limfjorden og Randers Fjord. Forudsat forundersøgelsen falder positivt ud, skal NaturErhvervstyrelsen søges om midler til projektering og realisering.

Ådalsprojekterne administreres som vådområdeprojekterne gennem Gudenåkomiteen og Limfjordsrådet. I første vandplanperiode skal Viborg Kommune, forudsat det vurderes relevant, gennemføre forundersøgelser i oplandet til Hald Sø, til Viborg Nørresø samt til Rødsø. Hvis forundersøgelsen falder positivt ud, skal NaturErhvervstyrelsen ansøges om midler til projektering og realisering.

Landskab og kulturmiljøer

Projekterne har til formål enten at sikre eller genskabe en ønsket naturtilstand for arter eller naturtyper – dvs. et skridt på vejen mod realiseringen af de godkendte Natura 2000-planer og naturhandleplaner - eller at bevare/genskabe kulturmiljøer eller åbne landskaber.

1. Rydning og evt. hegning for at holde naturområderne ubevoksede, enten af hensyn til urtevegetationen ifølge naturhandleplanerne eller af landskabelige hensyn.
2. Forbedring af hydrologi (genskabelse af naturlig vandstand) ifølge naturhandleplanerne.
3. Skabelse af ny habitatnatur ifølge naturhandleplanerne.
4. Bevaring af kulturmiljøer og pleje af gravhøje.
5. Løbende vedligeholdelse af fredede arealer og fortidsminder.

Friluftsliv, sundhed og turisme

Projekternes formål er at sikre og forbedre befolkningens sundhed og oplevelsesmuligheder. Projekterne indebærer typisk nogle af følgende tiltag:

1. Renovering, udbygning og vedligehold af stier og ruteafmærkninger i skove og naturområder, hvoraf nogle er handicappede.
2. Vedligehold og fornyelse af P-pladser og opholdsarealer i forbindelse med naturområder. Beskæring og friholdelse af udsigter af hensyn til oplevelsesmulighederne.
3. Opsamling af grøde af hensyn til friluftslivet, bl.a. lystfiskeri og badning.
4. Naturformidling og naturvejledning.

Skove

Projekterne har til formål at forvalte Kommunens ca. 800 ha skov. Skovdriften i kommunens skove er reguleret af skovloven og forpligter Kommunen til at drive skovene bæredygtigt, fremme robusthed og med hensyn til natur, friluftsliv og kulturhistorie.

Der planlægges og iværksættes hugst, plantning, kulturpleje, bevoksningspleje. Eksisterende veje, afmærkede stier og publikumsfaciliteter vedligeholdes og nye anlægges efter behov. Fortidsminder plejes. Der afholdes jagter for jagtforeningerne i kommunen og udarbejdes udbud af jagt, når kontrakter udløber. Der meddeles tilladelser til større arrangementer orienteringsløb, hundetræning og lign. Der holdes kontakt til og udføres sagsbehandling i forbindelse med brugere af arealerne såsom skovbørnehaver, foreninger og jagtvejere.